

Meteorok

Észlelő	vizuális óra/meteor
Erdei József (Bogyiszló)	1,5/7
Lantos Zsolt (Budapest)	2,0/7
Nagy Tivadar (Szigetszentmárton)	2,0/9
Nagy Zoltán Antal (Budapest)	tűzgömb
Osváth Péter (Szár)	5,0/45
Sárneckzy Krisztián (Budapest)	tűzgömb
Simon Róbert (Szigetszentmárton)	2,0/9
Szabó Gergely (Budapest)	tűzgömb

Igen vérszegény megfigyelőlista jellemzi a **szeptember-októberi** időszakot. Úgy látszik, a nyáron mindenki „kiészlelte” magát. Sajnos, minden az időjárásra sem fogható, bár tény, hogy 1994-ben nagyon rosszul jött ki a holdfázis. A beérkezett adatok száma inkább a „hőskor” szóránymegfigyeléseit idézi. Egyedül Osváth végzett figyelemreméltó munkát, az ő észleléseivel azonban az a gond, hogy nem rajzolta a meteorok pályáját. Ezen módszerek csupán a nagy rajok maximumakor van értelme — ekkor esetleg nem is győzhető valamennyi pálya berajzolása —, más időszakban elemi fontosságú a rajzolás a meteorok rajtagságának vizsgálatához. A vizuális észlelések mellett Porhanda Zsolt (Kecskemét) látott egy teleszkopikus szóránymeteorot változás közben.

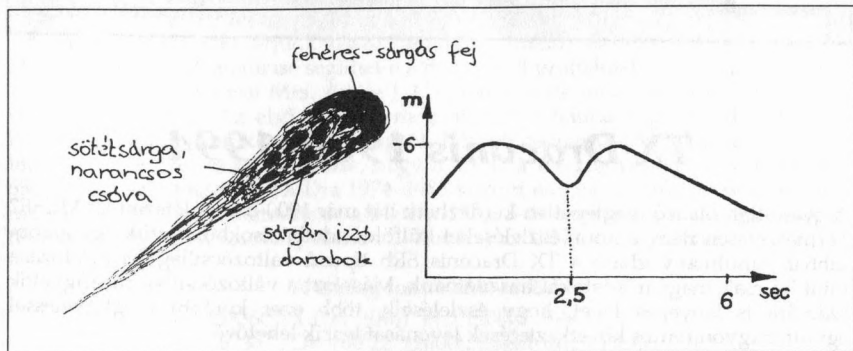
Egyedüli esemény az a három tűzgömb volt, amelyről részletesebb beszámoló érkezett. Mindegyiket legalább 2–3 észlelő látta, ami jelzi, hogy azért nézik még az emberek időnként az égboltot.

09.08. 17:48:08 UT-6	Dorog	Nagy Z., Lantos, Wieszt K.
10.17. 18:53-54 -6	Budapest	Nagy Z., Szabó G.
10.25. 16:52 -4	Budapest	Sárneckzy, Fidrich, Porhanda

Mindegyik nagyon látványos jelenség volt. Az utolsóban három parázs színű darab hullott, időnként arany-sárga színben játszva. A 3 észlelő a város különböző részein látta a jelenséget. A középű tűzgömb hírért elektronikus levélben kürtölte szét Nagy Z., a másik független leírás ennek nyomán érkezett. Egy taurida-tűzgömb volt, szép hosszú csóvával, „darabos” égéssel: legalább ötször vált láthatatlanná útja során. Színe kék és sárga, és olyan benyomást keltett, mintha sebesen pörgött volna.

Az első, szeptemberi eleji jelenségről még részletesebb beszámoló érkezett Nagy Zoltán Antaltól: „1994. szeptember 8-án hárman álltunk Dorogon a buszmegállóban a pesti buszra várva. Wieszt Krisztián vette észre a tűzgömböt. Nagyon lassan haladt, így bőven volt időnk odafordulni. A jelenség 17:48:08 UT-kor tűnt fel. Időtartama min. 6 s volt, fényessége -6^m . Hosszú, narancsos-sárgás csóvája volt, amely $5^\circ-6^\circ$ hosszán lobogott utána. A hullás három fázisra osztható. Az elsőben fokozatosan fényesedett, és ekkor fejlődött ki látványos csóvája is. Ez kb. az első fényességmaximumig tartott. Ezután fokozatosan foszlott, mállott le róla az anyag, és a darabkák szépen lemaradtak a sárgás-fehéres mag mögött egyre sötétező sárgás árnyalattal! Hasonlítót a kép a szétcincált állapotú Shoemaker-Levy üstökösre! (II. fá-

zis) A harmadik fázisban elsárgult, majd lassan újra felizzott, és újabb darabkák váltak le róla, közben fokozatosan elhalványodott az egész jelenség. Nyoma valószínűleg csak a rossz égboltviszonyok miatt nem látszott. A látvány összességében nézve inkább volt mesterséges, mint természetes eredetű, vagyis valószínűsíthetően egy műholdéget láttunk! Erre utal a leváló cseppek látványa és az egész jelenség színe, lassúsága.”

(Tey)

Kezdenek aktivizálódni a Leonidák?

Elég régóta emlegetik már, hogy a napfogyatkozás évében, 1999-ben rendkívüli meteorhullást fog produkálni a Leonida-áramlat — amint az 33 évenként lenni szokott. Az utóbbi években mi is figyelemmel kísértük a raj jelentkezését, azonban 1993-ig nem indult növekedésnek az aktivitás. Általában 15–20-as ZHR-t tapasztalhattunk november 17-én. Tavaly a maximum környékén telehold ragyogott az égen, minden hazai észlelni szándékozót elriasztva. Nem így Spanyolországban, Hollandiában és az Egyesült Államokban, ahol néhány lelkes amatőr a mostoha körülmények ellenére az égbolt alatt töltötte az éjszakát. (Folytatás a 39. oldalon!)

